

Hans Enoksen
Partii Naleraq sinnerlugu inatsisartunut ilaasortaq

§ 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 128/2020 akissut.

10-08-2020
Sags nr. 2020 - 12611
Akt nr. 14343603

Asasara Hans Enoksen

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email:

www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartut Suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu apeqqutit matuma kinguliani allasimasut Naalakkersuisunut saqqummiuppatit. Apeqqutit matuma kinguliani uteqqinneqarlutillu akissuteqarfigineqarput.

- 1. 2018-imi pasineqarpoq Nunatsinni kræftimik nappaateqarlutik toqusartut Nunanut avannarlermiunut allanut naleqqiullugit agguaqatigiissillugu marloriaammik amerlanerunerat, amerliartuinnarpasillutillu. Taamatut inissisimalernerup amiilaarnartup sumik sunillu peqquteqarnera Naalakkersuisut misissuiffiginikuuvaat?**

Akissut:

Ilimagineqarpoq misissuineq taaneqartoq tassaasoq *Cancer incidence and Mortality in Greenland 1983-2014 – Including Comparison With the Other Nordic Countries*, taanna 2018-imi aggustimi ilisimatusarnermit atugassiamit saqqummersartumi tamanut saqqummiunneqarpoq.

Ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq misissuinerup qulaani taaneqartup paasissutissartai kræfti pillugu pilersaarusiap nalilersorneqarnerani ilaatinneqartut. Nalilersuisinerup ilaatigut kræfteqalertarneq, toqusoqartarneq il.il. ilisimasat nutaanerpaat nassaarineqarsinnaasut aallaavigalugit suliarineqarpoq. Nunatsinni aamma nunani avannarnerlarni kiisalu Inuit Alaskap, Canadap aamma Rusland-ip akornanni kræfteqalertarneq nalilersuinermit naleqqiunneqarput. Taamaattumik Naalakkersuisut kræfti pillugu pilersaarutip nalilersorneqarnerani apeqqutit sukumiinerusumik akineqarnissaanut innersuussipput. Naatsorsuutigineqarpoq nalilersuineq ukiau saqqummiunneqarsinnaasoq.

- 2. Arajutsisimasinnaagatta mississuittisisoqarsimappat misissuinerup inerneranik Naalakkersuisut ersarissumik tamanut paasissutissiinikuuppatinnaappat?**

Akissut:

Naalakkersuisut apeqqut 1-mut akissuteqaat aamma kræfti pillugu pilersaarummut nalilersuinermit innersuussipput, sammisaq itinerusumik eqqartorneqarpoq ilaatigut qulaani misissuisimanerup inerneranik ilanngussisoqarneratigut.

3. Nunatsinni kræftimik akiuniarluni sulinerup sakkortunerulernissaanut Naalackersuisut qanoq iliuuseqarniarpat?

Akissut:

Nunatsinni kræfti pillugu sinaakkutissat ataavartumik ineriartorsinnaaqqullugit Naalackersuisut Peqqinnissaqarfimmi aqutsisut qanimut suleqatigivaat. Tamatuma saniatigut Kræftimut pilersaarutip nalilersorneqarnera Naalackersuisut aallartinnikuuat. Nalilersuinerup siunertaraa kræftimut pilersaarummi anguniakkat ilaat toqqarneqartut qanoq annertutigisumik naammassineqarsimanersut nalilissallugu. Misissuineq Kalaallit Nunaanni kræftimut tunngasut suliniutigeqqinnissaanni pingaarutilimmik tunngavissaqalersitsissaaq, tassungalu ilanngullugu kræftertut katsorsarneqarnerisa sivissusianut tamarmiusumut ilapittuutaasussamik misissorneqarnerup katsorsarneqarnerullu sivissusiat pillugu paasissutissiissalluni.

Tamatuma peqatigisaanik Naalackersuisunit paasissutissiissutigineqarsinnaavoq kræfti akiorniarlugu suliniutit nukittorsarniarlugit iliuusissanik arlalinnik Peqqinnissaqarfik aallartitsereeremat.

Kræftit arlalippassuarnik taaguuteqarput assigiinngitsorpassuullutillu, taamaattumillu kræftit aalajangersimasut iluanni iliuusissanik assigiinngitsunik aallartitsisoqarpoq kræftinut taakkunungarpiaq napparsimasullu immikkut katsorsarneqarnerinut taakkununga attuumassuteqartunik. Taamaalluni kræftinut assigiinngitsunut marlunnut assersuutit assigiinngitsut marluk nassuiaatigineqarput tamarmik utaqqisut nalunaarsorsimaffiannik annikillisisinissamik aallussiffiusut:

Inalugarsuakut kræfti eqqarsaatigalugu koloskopi (erlukkut misissuineq) atorlugu misissortinnissamut utaqqisut nalunaarsorsimaffiata annikillisinneqarnissaa aallunneqarpoq. Iliuusissami aallartinneqartumi nakorsaq immikkut ilinniarsimasoq nunap immikkoortuini napparsimmavinni angalaartillugu nunap immikkoortuini peqqissaasut koloskopi atorlugu misissuisoqarnerani ikiortaasussatut ilinniartitaaneq ilaatinneqarpoq. Tamanna nassatariisaanik Dronning Ingridip Napparsimmavissuanit (DIN) sulisut misissuiartorluni angalanermi peqataasartut ikinnerulerput. Taamaalluni DIN-imit sulisut suliassanik pingaarutilinnik allanik ingerlataqarsinnaapput.

Aammattaaq iviangikkut kræfternermi mammografi atorlugu misissortinnissamut utaqqisut nalunaarsorsimaffiata annikillisinneqarnissaa aallunneqarpoq. Napparsimasunut taakkununga atatillugu iliuusissat attuumassuteqartut tassaapput eqqortumik naleqqut-tumillu innersuussineq kiisalu immikkut ilinniarsimasut amerlanerusut Danmarkimeersut mammografi atorlugu misissuinissaannik pilersaarusiorneq. Tamanna utaqqinerup sivissusianut annertuumik annikillisitserperpoq iliuuserineqartorlu ingerlateqqinneqassalluni.

Anniarunnaarsaanermut tunngatillugu Inatsisartut 2020-mi upernaakkut ataatsimiinnerminni aalajangiuppaat, Dronning Ingridip Napparsimmavissuani suliat akimorlugit siunnersuinermi anniarunnaarsaanermilu suleqatigiinnik pilersitsisoqassasoq. Suleqatigiit qanoq aqqissuunneqassanersut aamma qanoq sulissanersut siunissami qanittumi qulaajarneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

4. Nunat avannarliit suleqatigalugit nunatsinni kræftimik nappaateqalersartut katsorsarneqartarneranni pitsanngorsaataasinnaasut qulaajaaffigineqarsinnaanerpat?

Akissut:

Peqqinnissakkut suliat eqqarsaatigalugit Danmarkimi immikkut ilisimasallit napparsimavinnilu immikkoortortat suleqatigineqalereerput. Napparsimasut nunami maani misissorneqarsinnaanatillu katsorsarneqarsinnaanngitsut pingaartumik Københavnimi Righospitalimut innersuunneqartarput.

Tamatuma saniatigut kræftimut pileraarutip nalilernerqarnerani Kalaallit Nunaanni ilisimasat paasissutissallu pissarsiarineqarsinnaasut aallaavigineqarput. Paasissutissat taakku ilaatigut Danmarkimi kræftertut ingerlarngi pillugit paasissutissanut kiisalu kræftimut tunngasutigut nappaatinik paasineqartunik misissuineranut toqussutaasarnerinullu sanilliunneqarput. Taamaalilluni nunatsinni kræftertut ingerlarngisa ineriartortinneqarsinnaanerit misissorneqartillugu nunanit avannarlernit paasissutissat attuumassuteqartut ilanngunneqartarput.

5. Nunatsinni kræftimik nappaateqalersarneq pillugu aamma uumatikkut taqqatigullu nappaateqalersarnerit pillugit ilisimatuussutikkut misissuinerit annertusarniarlugit Naalakkersuisut pilersaaruteqarpat?

Akissut:

Kræftimut pilersaarutip Statens Institut for Folkesundhed suleqatigalugu suliarineqartup nalilernerqarnerani nunatsinni kræftertut ingerlarngi arlallit misissorneqarput, tamannalu suliniuteqaqqinnissami tunngavigineqassalluni.

Innuttaasut akornanni misissuineq nuna tamakkerlugu peqqissutsimik misissuinerusoq innuttaasut peqqissusiannut peqqutaasunut takussusiivoq aammalu peqqissutsimik siuarsaalluta pitsaaliuillutalu sulinitinni sakkussaalluni pingaarutilik. Tamatuma peqatigisaanik peqqutaasut misissuinermit nassuiaatigineqartut nunatsinni kræftilersartunut aammalu uummatikkut taqarsuakkullu nappaatinut peqqutaasunut nassuiaataaqataasinnaapput.

Steno Diabetes Center Grønland pilersinneqarnerani inooriaatsip peqqissutsimut sunniuteqarnera pillugu ilisimatusarneq annertusineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Ilisimatusarneq tamanna kræftilersartunut aammalu uummatikkut taqarsuakkullu nappaatinut ilisimatusaatit kiisalu tassunga tunngatillugu pinaveersaartitsineq ineriartortinneqarnissaannut attuumassuteqarsinnaavoq. Kræftilersartunut aammalu uummatikut taqarsuakkullu nappaatinut tunngasunik ingerlatassanik allanik aallartitsinissamik maannangaq Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Anna Wangenheim